

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการวัด การรายงาน และการทวนสอบ (Measurement, Reporting and Verification: MRV) ตามกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ของการจัดตั้งระบบ MRV ในประเทศไทย รวมทั้งการนำเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการนำระบบ MRV มาใช้สำหรับการจัดทำรายงานแห่งชาติ บัญชีก๊าซเรือนกระจก และแผนการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ โดยเน้น ภาคพลังงานและภาคอุตสาหกรรมซึ่งเป็นสาขาที่มีศักยภาพ

MRV เป็นกระบวนการในการตรวจวัด การรายงาน และการทวนสอบ ของโครงการที่ระบุในข้อตกลงที่ได้จากการประชุมของกลุ่มประเทศสมาชิกของ UNFCCC เริ่มมีการกล่าวถึงครั้งแรกในการประชุมแผนปฏิบัติการบาห์ลี ในปี ค.ศ. 2007 (Bali Action Plan) โดยมีวัตถุประสงค์ให้โครงการที่ดำเนินการภายใต้ข้อตกลงนั้นเป็นไปตามหลักการของ “TACCC” ได้แก่ โปร่งใส ถูกต้อง สอดคล้อง สมบูรณ์ และสามารถเปรียบเทียบกันได้ ซึ่งหลักการดังกล่าวนี้เป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินงานของ UNFCCC การตรวจวัด (Measurement) เป็นการหาปริมาณก๊าซเรือนกระจกโดยใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งสามารถตรวจวัดได้ทั้งทางตรงโดยใช้เครื่องมือที่ได้มาตรฐาน หรือทางอ้อมโดยการคำนวณตามหลักทฤษฎี การรายงาน (Reporting) เป็นการนำเสนอรายละเอียดของโครงการ วิธีการดำเนินงานและผลจากการตรวจวัดให้อยู่ในรูปแบบที่ถูกต้องสมบูรณ์และสามารถเปรียบเทียบกันได้ และการทวนสอบ (Verification) เพื่อให้เกิดความโปร่งใสของการตรวจวัดและการรายงาน

แม้ว่าผลจากการประชุมประเทศภาคีอนุสัญญาฯ ครั้งที่ 16 (COP 16) จะเสนอให้ประเทศสมาชิกจัดทำรายงานแห่งชาติ บัญชีก๊าซเรือนกระจก และแผนการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ โดยดำเนินการภายใต้ระบบ MRV ตามคู่มือที่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม ซึ่งหากเป็นโครงการที่ขอรับการสนับสนุนจะต้องดำเนินการภายใต้ International MRV แต่หากดำเนินการเองควรดำเนินการภายใต้ Domestic MRV แต่ถึงปัจจุบันยังไม่มีเผยแพร่คู่มือดังกล่าว จึงอาจกล่าวได้ว่าระบบ MRV ยังคงไม่มีความชัดเจน แต่จากการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ MRV นั้น สามารถคาดการณ์ได้ว่าการจัดทำรายงานแห่งชาติและบัญชีก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยภายหลัง ค.ศ. 2012 มีแนวโน้มเหมือนกับประเทศในกลุ่ม Annex I ซึ่งจะต้องมีระบบ National system และ National registry ซึ่งระบบดังกล่าวมีหลักการเดียวกับระบบ MRV ส่วนแผนการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศนั้น ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีการประกาศแผนดังกล่าว มีเพียงโครงการที่เข้าข่าย ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็นโครงการภายใต้กฎหมายและโครงการภาคสมัครใจ การจัดตั้งระบบ MRV ขึ้นในประเทศไทยควรเริ่มจากการออกแบบแนวปฏิบัติของระบบ MRV ของประเทศ เพื่อรองรับการจัดทำบัญชีก๊าซเรือนกระจก และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการลดก๊าซเรือนกระจก ปรับเปลี่ยนโครงสร้างบริหารจัดการให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินนโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศและเป็นไปตามข้อตกลงของอนุสัญญาฯ เน้นการทำงานร่วมกันของหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงข้อมูล

ผ่านระบบฐานข้อมูลทางด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมในด้านข้อมูล เพื่อประโยชน์ในเวทีเจรจา และรองรับข้อตกลงต่างๆ ที่จะมีขึ้นในอนาคต

ABSTRACT

This study aims to compile knowledges about Measurement, Reporting and Verification (MRV) under United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC), analyse strengths and weaknesses of the establishment of MRV in Thailand and propose potential procedures of MRV for national communication, national greenhouse gas inventory and Nationally Appropriate Mitigation Actions (NAMAs) focusing on energy and industrial sector.

MRV is the measurement, reporting and verification of the activities which are adopted by the Conference of the Parties (COP) under UNFCCC. It was initialized in the Bali COP13 in 2007. The objective of the MRV is to control the quality of the activities under the “TACCC” concept which are transparency, accuracy, comparability, consistency and completeness. Measurement is the assessment of quantity of greenhouse gas following scientific principles (direct and indirect measurement). Reporting is the explanation of activities details, methodology and results in the certain format. Verification is used for examination of the activities procedures to ensure that the measurement and the reporting are accurate and complete.

Even though the agreements from the COP 16 proposed the parties to prepare national communication, national greenhouse gas inventory and NAMAs (with and without international supports) following the general MRV guidelines developed under the convention, the general guidelines have not been released yet. The MRV definition and procedure are still unclarified. However, it is anticipated from the reviews that the procedures for national communication and national greenhouse gas inventory after the year 2012 of the developing countries will be similar to those of the developed countries, which require national system and national registry. At present, Thailand has not declared NAMAs. There are only NAMA-like projects which are categorized as regulation based and voluntary based projects. The establishment of the MRV system in Thailand should start from development of general guideline for domestic MRV focused on national greenhouse gas inventory and greenhouse gas mitigation, reorganizing the current constitutional structure in order to support the national climate change policies and the UNFCCC agreements. The new constitutional structure should emphasize on more coordination and participation of related organizations through the climate change database network. This data acquisition will be beneficial for policy making and international negotiation in the near future.